

Sygn. akt III PK 121/14

POSTANOWIENIE

Dnia 5 lutego 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Iwulski

w sprawie z powództwa Z. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w L.
przeciwko G. C. o odszkodowanie,
oraz z powództwa G. C.
przeciwko Z. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w L.
o odszkodowanie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 5 lutego 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej G. C. od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w L.
z dnia 14 maja 2014 r., sygn. akt VIII Pa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
odstępuje od obciążania G.C. zwrotem kosztów postępowania
kasacyjnego na rzecz strony przeciwnej.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 14 maja 2014 r., VIII Pa (...), Sąd Okręgowy- Sąd Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w (...), po rozpoznaniu apelacji obu stron od wyroku
Sądu Rejonowego w L. z dnia 6 sierpnia 2013 r., VII P-Pm (...): 1) zmienił
częściowo wyrok Sądu pierwszej instancji w ten sposób, że zasądził od pozwanej
(powódki wzajemnej) G.C. na rzecz strony powodowej (pозwanej wzajemnej) Z.
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w L. kwotę 23.190,99 zł z ustawowymi

odsetkami od dnia 7 lutego 2013 r. do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za bezzasadne rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia oraz kwotę 360 zł tytułem kosztów procesu; 2) oddalił apelację pozwanej (powódki wzajemnej) od wyroku Sądu pierwszej instancji, a ponadto 3) zasądził od pozwanej (powódki wzajemnej) na rzecz powódki (pozwanej wzajemnej) kwotę 360 zł tytułem zwrotu kosztów procesu za drugą instancję.

Od wyroku Sądu Okręgowego pozwana (powódka wzajemna) wniosła skargę kasacyjną, w której zarzuciła obrazę art. 8 w związku z art. 61¹ k.p., art. 55 § 1¹ w związku z art. 11¹ k.p., art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c., art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 8 k.p., art. 230 i 231 w związku z art. 210 § 2 k.p.c. oraz art. 378 § 1 k.p.c. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca uzasadniła powołaniem się na potrzebę rozstrzygnięcia istotnego zagadnienia prawnego sprowadzającego się do kwestii „czy zastosowanie z urzędu przez Sąd I instancji art. 8 k.p. mieści się w granicach swobody orzekania wynikającej z art. 233 § 1 k.p.c., czy też wykracza poza sferę swobody orzekania oraz czy sąd II instancji jest uprawniony w ramach postępowania apelacyjnego do kontroli w zakresie zastosowania przez sąd I instancji art. 8 k.p., czy też ta kontrola może nastąpić tylko w przypadkach szczególnie rażącego i oczywistego naruszenia prawa”. Zdaniem skarżącej, o ile istnieje orzecznictwo Sądu Najwyższego, z którego wynika, że w postępowaniu kasacyjnym kontrola stosowania art. 8 k.p. jest możliwa wyłącznie w przypadku rażącego naruszenia tego przepisu przez sąd odwoławczy, o tyle brakuje takiego orzecznictwa w odniesieniu do kontroli przeprowadzanej na etapie postępowania apelacyjnego. Ta okoliczność stanowi problem, który powinien być „jednoznacznie rozstrzygnięty”. Ponadto - w ocenie pozwanej (powódki wzajemnej) - wniesiona przez nią skarga jest oczywiście uzasadniona a to głównie z tej przyczyny, że uzasadnienie zaskarżonego wyroku jest „wewnętrznie sprzeczne”, bowiem Sąd Okręgowy mimo stwierdzenia, że podziela wszystkie ustalenia faktyczne i prawne Sądu Rejonowego, wydał rozstrzygnięcie odmienne niż Sąd pierwszej instancji i przedstawił „zupełnie inne podejście i zapatrywania”, zarówno w odniesieniu do ustaleń faktycznych, jak i rozważań prawnych. Skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa głównego w całości oraz o zasądzenie na jej rzecz kwoty 26.403 zł tytułem należności dochodzonej w

ramach powództwa wzajemnego, ewentualnie o uchylenie wyroku Sądu drugiej instancji i przekazanie temu Sądowi sprawy do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powódka (pозwana wzajemna) wniosła o odrzucenie skargi kasacyjnej, względnie o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania lub o jej oddalenie, a w każdym przypadku o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania tylko wtedy, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Powódka (pозwana wzajemna) w pierwszym rzędzie uważa, że wniesiona przez nią skarga powinna zostać rozpoznana z uwagi na konieczność rozstrzygnięcia istotnego problemu prawnego związanego ze stosowaniem art. 8 k.p. w postępowaniu sądowym. Jej wątpliwości dotyczą tego, czy w okolicznościach konkretnej sprawy sąd może zastosować ten przepis z urzędu, bez wniosku strony. Poglądu o występowaniu w sprawie takiego zagadnienia prawnego Sąd Najwyższy jednak nie podziela, zwłaszcza że wykładnia i stosowanie art. 8 k.p. z niezrozumiałych względów łączona jest ze stosowaniem art. 233 § 1 k.p.c. („czy zastosowanie z urzędu przez Sąd I instancji art. 8 k.p. mieści się w granicach swobody orzekania wynikającej z art. 233 § 1 k.p.c.”). Przepis art. 233 § 1 k.p.c. dotyczy bowiem swobodnej oceny dowodów, a nie „swobody orzekania”. Wobec tego wskazana okoliczność nie jest argumentem, który by świadczył o potrzebie przyjęcia skargi do rozpoznania.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalone jest stanowisko, zgodnie z którym ocena zastosowania przepisów zawierających klauzule generalne (zwroty niedookreślone) zależy od całokształtu występujących w sprawie okoliczności faktycznych, wobec czego nie może służyć jako podstawa konstruowania istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. (przykładowo

postanowienia z dnia 11 kwietnia 2003 r., I PK 558/02, OSNP 2004 nr 16, poz. 283 i z dnia 27 stycznia 2009 r., II PK 252/08, LEX nr 736733). Niewątpliwie, do takich regulacji należy zaliczyć art. 8 k.p., który zawiera klauzule odwołujące się do zasad współżycia społecznego oraz do społeczno-gospodarczego przeznaczenia prawa podmiotowego. Wymieniony przepis ma z natury charakter ogólny, niedookreślony i jego zastosowanie jest ściśle uzależnione od konkretnych okoliczności faktycznych. Z tej przyczyny nie może on służyć jako podstawa ogólnego (abstrakcyjnego) ujęcia zagadnienia prawnego uzasadniającego potrzebę rozpoznania skargi kasacyjnej. Z analogicznych względów problem oceny prawidłowości zastosowania tego przepisu (z urzędu albo na wniosek strony) przez sąd orzekający nie może być kwalifikowany jako argument wskazujący na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.).

Rozpoznawana skarga kasacyjna nie jest „oczywiście uzasadniona” również z tej przyczyny, że uzasadnienie zaskarżonego wyroku - wbrew temu, co twierdzi skarżąca - nie jest „wewnętrznie sprzeczne”, przynajmniej w takim stopniu, który by uniemożliwiał odtworzenie toku rozumowania Sądu odwoławczego. Tym samym zaskarżone orzeczenie nie jest dotknięte brakami widocznymi „na pierwszy rzut oka”, bez potrzeby dokonywania głębszej analizy jurydycznej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437; z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004 nr 3, poz. 49 oraz z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107). Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku jasno wynika dlaczego Sąd Okręgowy - pomimo przyjęcia tych samych ustaleń faktycznych - rozstrzygnął odmiennie niż Sąd pierwszej instancji. W ocenie Sądu Okręgowego, przy badaniu zasadności powództwa głównego Sąd Rejonowy błędnie zastosował art. 8 k.p. (i na jego podstawie oddalił to powództwo), bo domaganie się przez pracodawcę (w tym przypadku przez powódkę-pozwaną wzajemną) od pracownika odszkodowania przewidzianego w art. 61¹ k.p. nie może być postrzegane jako czynność stanowiąca przejaw nadużycia prawa podmiotowego ani jako naruszenie zasad współżycia społecznego (k. 666). W tych okolicznościach Sąd drugiej instancji nie dopuścił się „oczywistej” obrazy art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c., bo uzasadnienie jego rozstrzygnięcia poddaje się

kontroli.

Mając to wszystko na uwadze, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego, oparte na treści art. 102 k.p.c., ma uzasadnienie w szczególnej sytuacji osobistej skarżącej, która po ustaniu stosunku pracy przebywała na długotrwałym zwolnieniu lekarskim w związku z problemami zdrowotnymi.